

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд на тема:

„Параметри на аеробния капацитет и нормиране на натоварването за бегова издръжливост на студенти“

Рецензент: проф. Стоян Иванов Иванов, доктор - член на научно жури съгласно заповед № 983/31.03.2014г. на ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Автор: Антон Георгиев Манчев

Докторант Антон Манчев е Роден на 06.09.1978 г. в град Пловдив. Завършва висше образование, НСА „Васил Левски“, бакалавърска степен специалност – *„Учител по физическо възпитание“* през 2003 г. и магистърска степен специалност – *„Треньор по вид спорт - карате-до“* през 2004 г. **Зачислен** за редовен докторант със заповед № 693/ 26.03.2010 г., за срок от три години и **отчислен** с право на защита със заповед № 1077/ 30.04.2013 г. Област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, вкл. лечебна физкултура).

От 2005 г. и понастоящем хоноруван преподавател в катедра „Спорт“ при Югозападен университет ”Неофит Рилски“, Благоевград.

Дисертационният труд е в обем от 149 стр. и приложения. Структуриран е в четири глави, литература и приложения. Включени са 19 таблици, 1 схема, 17 фигури. Библиографията обхваща 260 заглавия, от които 85 на кирилица и 175 на латиница, както и допълнителни интернет източници.

Самото заглавие на научната разработка разкрива предмета на изследването – параметрите на аеробния капацитет на студентите.

Обект на изследването е аеробната физическа работоспособност. На тази основа е представена научната теза на докторанта. Произтичащите от формулираната цел задачи – 3 на брой отразяват намеренията на изследователя, но са в значителна степен общи.

Видно от съдържанието е че докторантът и неговите научни ръководители си поставят като цел, чрез използване възможностите на съвременна научна апаратура да се установят функционални параметри, които в последствие да се сравнят с вече известни данни от изследвания на други автори. Теоретичната постановка на проблема по литературни източници е представена в логическа последователност съобразно вижданията на докторанта.

Глава първа: Аспекти на проблематиката и обосновка на темата

Обстойно и със значителна степен на конкретизация се представя физиологичния и биохимичен анализ на натоварването и протичането на аеробни и анаеробни процеси. Цитират се автори с принос към тематиката, но в известна степен описателно (стр. 10). Аеробният капацитет и аеробна работоспособност, като синоним на физическата работоспособност се определя от една страна, като успешна дейност с конкретни параметри. Споделям мнението че работоспособността не е само физиологична, а е резултат от съчетано действие на различни системи на организма (Зациорски), (Вайцеховски) и др. Представителен за дисертационния труд е обстойният анализ на резултати от изследвания и методики свързани с аеробните и анаеробните състояния на организма по време и след физическо натоварване. Авторът задълбочено изследва понятията – физическа работоспособност, аеробен капацитет и енергообезпечаване.

Интересни разсъждения има по темата на дисертационния труд и бащата на новата аеробика Кенет Купър (1978). Като цяло включването на

твърденията на този автор и неговата система е от полза за работата. Може да се допълни съдържанието, което е представително и с други методи за оценка на натоварването използвани в спортно-педагогическата практика, пример – функционална проба на Георгиев, Кръстев. В резултат на направения критичен анализ Антон Манчев установява основните фактори на влияние върху развитието на издръжливостта сред студентите и нетренираните лица. Подчертава се прилагането на научнообоснован подход при оценка на двигателното качество издръжливост, проявата на обща и специална издръжливост и основните методи за развиването им.

Втора глава:

Определянето на обекта и предмета на изследването в известна степен се дублират като съдържание, но дават основание да се формулират целта и задачите. Организацията на изследването е издържана от научна гледна точка и приложените протоколи могат да послужат и в следващи научни изследвания.

Контингент на изследването – не разбирам каква е причината да се изследват само 26 студенти, още повече не всички участват в изследванията и така броят им пада още повече. Макар да се използват статистически методики, считам че контингентът на изследване може и трябва да е по-голям и да се използва методика за параметрични изследвания, тъй като изводите се отнасят за голям брой студенти.

Глава трета е посветена на получените резултати и тяхното научно обсъждане.

Констатирано е по литературни източници наднормено тегло и ниска двигателна активност на изследваните лица и студентите като цяло. Чрез оптимизиран модел на Astrand-Ryhming се изчисляват реалните стойности на VO₂ max и тази методика се препоръчва за използване в спортно-педагогическата практика.

Глава четвърта – нормиране на натоварването и оценка на беговата издръжливост на студенти. Тук авторът разкрива критериите и параметрите за зонирание и оценка на натоварването. На стр. 112 е систематизирана структурата на натоварването за аеробна издръжливост в оптималната аеробна зона. На тази основа се предлага и скала за оценяване на двигателното качество издръжливост, но с резултат и бална оценка (слаб, среден, добър, мн.добър и отличен). По-сполучливо е да се формира точкова оценка, тъй като крайната оценка по „Спорт“ е кумулативна и от други показатели.

Илюстративният материал (таблици и фигури) е представен естетично, точно и пълно. Изводите и препоръките съответстват на целта и задачите и произтичат от анализа на данните от изследването.

Потвърждавам основните научни приноси на разработения дисертационен труд, касаещи параметрите на аеробния капацитет на студентите (мъже) и приложението на оптимизирани и апробирани тестове за максималната кислородна консумация (лабораторен и совалков). Разработена е система за диагностика и оценяване на аеробния капацитет и беговата издръжливост на студенти.

Има повторение на съдържание (стр.41-стр.55) печатни и правописни грешки, които са отстранени.

Авторефератът на дисертационния труд отговаря на изискванията, като представя съдържанието и организацията на научно–изследователската работа извършена от Антон Манчев. В него са отразени изводите и приносите на представения за рецензия труд. Публикациите на автора са по темата на дисертацията (4 броя), като само една е самостоятелна.

Представеният за рецензия дисертационен труд на Антон Георгиев Манчев има редица положителни и значими резултати, като следствие от приложението на специализирана научна апаратура. Богатият

доказателствен материал дава възможност за още по-задълбочени анализи и практически значими обобщения.

Рецензията на научен труд, научно-изследователската и публикационната дейност на кандидата ми дават основание да предложа присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура) на Антон Георгиев Манчев.

Рецензент:

16.05.2014г.

проф. Стоян Иванов, доктор

